

Talousarvio ja toimintasuunnitelma 2021
sekä taloussuunnitelma 2022–2023

Etelä-Pohjanmaan liitto

Talousarvio ja toimintasuunnitelma 2021 sekä taloussuunnitelma
2022–2023

*Hyväksytty maakuntahallituksessa 17.11.2020
ja maakuntavaltuustossa 30.11.2020*

ISBN978-951-766-395-3
ISSN 1237-9948

Julkaisu C:95

Julkaisuvuosi 2020

MAAKUNTAJOHTAJAN KATSAUS.....	5
1. ETELÄ-POHJANMAAN LIITON TOIMINTA.....	7
1.1 Toiminnan perusta	7
1.2 Luottamushenkilöhallinto	9
1.3 Liiton toimisto	10
1.3.1 Aluekehitys	12
1.3.2 Maakuntasuunnittelu	14
1.3.3 Hallintopalvelut	17
1.3.4 Johtaminen ja strateginen yhteistyö	18
2. STRATEGISET TAVOITTEET	19
3. TALOUSARVIO VUODELLE 2021 SEKÄ TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2022–2023	23
3.1 Yleisperustelut ja sitovuustaso	23
3.2 Käyttötalouden kuvaus	24
3.3 Talousarviotaulukot	25
3.3.1 Tuloslaskelma	25
3.3.2 Investointiosa	26
3.3.3 Rahoitusosa	26
4. JÄSENKUNTIEN MAKSUOSUUDET.....	27

MAAKUNTAJOHTAJAN KATSAUS

Maakuntien liittojen roolista on viime vuosina käyty keskustelua erilaisten hallintouudistusten pyörteissä. Sipilän hallituksen maakunta- ja sote-uudistuksessa valmistauduimme liittymään osaksi uusia laaja-alaisia maakuntia, mutta tuo hanke kariutui. Marinin hallituksen tavoitteena on perustaa Suomeen vuoden 2023 alusta 21 sote-hyvinvointialuetta, joille siirrettäisiin nykyisin kuntien ja kuntayhtymien vastuulla olevat sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävät. Lisäksi erillisessä parlamentaarisessa työryhmässä selvitetään vuoden 2020 loppuun mennessä, mitä tehtäviä kunnilta, kuntayhtymiltä ja valtiolta voitaisiin siirtää näille sote-hyvinvointialueille. Hallitusohjelman kirjauksen mukaan itsehallinnolliset alueet mahdollistavat vaiheittaisen siirtymisen monialaisiin maakuntiin.

Etelä-Pohjanmaan liiton pitkän aikavälin näkymä on siis osin sumea, kuten koronaepidemian runtelemassa taloudessa hyvin monella muullakin elämänalalla. Lähivuosien osalta on kuitenkin selvää, että jatkamme lakisääteisten aluekehittämisen ja -suunnittelun sekä edunvalvonnan tehtävien hoitamista vähintään yhtä ponnekaasti kuin tähänkin asti neljännesvuosisataisen olemassaolomme aikana.

Aluekehitysviranomaisena liiton keskeisenä päämääränä on kehittää omaa aluettaan ja hoitaa jäsenkuntiemme meille antamia velvoitteita. Haluamme olla aktiivisia edunvalvonnassa, sidosryhmiin suuntautuvassa yhteistyössä sekä koko Etelä-Pohjanmaan tulevaisuuden rakentamisessa. Samalla luonnollisesti seuraamme Marinin hallituksen monialaisia maakuntia koskevan valmistelutyön etenemistä ja vaikutamme siihen mahdollisuuksien mukaan.

Vuosi 2021 on erilaisten ohjelmien ja strategioiden ”supervuosi”. Siirrymme uuteen EU-ohjelmakauteen 2021–2027. Kuntavaalit käydään 2021 keväällä, ja osallistamme uudet luottamushenkilömme mahdollisimman pian lähivuosien keskeisen kehittämissasiakirjan, maakuntaohjelman, laadintaan. Samassa yhteydessä pohdimme päättäjiemme kanssa maakuntamme älykkään erikoistumisen strategiaa, liikennejärjestelmiä sekä kansainvälistymisen ja kulttuurin kehittämistavoitteita. Kaikkeen tähän tuo oman mausteensa maailmanlaajuinen koronapandemia, jonka vaikutukset tuntuvat vahvasti myös Etelä-Pohjanmaalla.

EU-tasolla tehdyt koronaelvytystä koskevat päätökset tuovat lähivuosina merkittäviä lisämahdollisuuksia Etelä-Pohjanmaalle. Pyrimme myötävaikuttamaan paitsi riittävän osuuden saamiseen myös rahojen käyttämiseen viisaasti maakuntamme tulevaisuuden hyväksi. Elvytystoimet tulee kytkeä erityisesti elinkeinoelämän ja teollisuuden uudistamiseen. Näin pystymme vahvistamaan jäsenkuntiemme ja koko alueen elinvoimaa. Avainsanoja tässä työssä ovat koulutus ja siihen liittyvä tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta sekä digitalisaatio, saavutettavuus, vihreä talous ja kestävä kasvu.

Vuoden 2021 alusta alkaen liitolla on 18 jäsenkuntaa, kun Isokyrö palaa osaksi Etelä-Pohjanmaata. Isokyröläiset päättäjät ja virkahenkilöt ovat jo aktiivisesti osallistuneet erilaisiin liiton järjestämiin kokouksiin ja tilaisuuksiin. Jatkamme sujuvaa yhteistyötä kaikkien jäsenkuntiemme kanssa monilla eri tavoilla.

Liitto haluaa toimia koko Etelä-Pohjanmaan puolestapuhujana. Elinvoimaisen tulevaisuuden rakentamiseksi tarvitsemme jämäkkää yhteistyötä. Parempi huominen syntyy laajalla kumppanuudella. Me maakunnan liitossa luotamme siihen, että toimimme vuoden 2021 aikana vahvistettavien tavoiteasiakirjojen toteutumisen puolesta eteläpohjalaisten yhteisin voimin.

1. ETELÄ-POHJANMAAN LIITON TOIMINTA

1.1 Toiminnan perusta

Etelä-Pohjanmaan liitto on 18 kunnan muodostama kuntayhtymä. Lakisääteisenä aluekehitysviranomaisena se vastaa Etelä-Pohjanmaan strategisesta kehittämisestä ja suunnittelusta. Liiton toiminta perustuu jäsenkuntien ja liiton väliseen perussopimukseen sekä alueiden kehittämistä ja alueiden käyttöä koskevaan lainsäädäntöön. Päätöksenteosta vastaavat jäsenkuntien valitsevat luottamushenkilöt maakuntavaltuustossa ja -hallituksessa sekä muissa liiton toimielimissä.

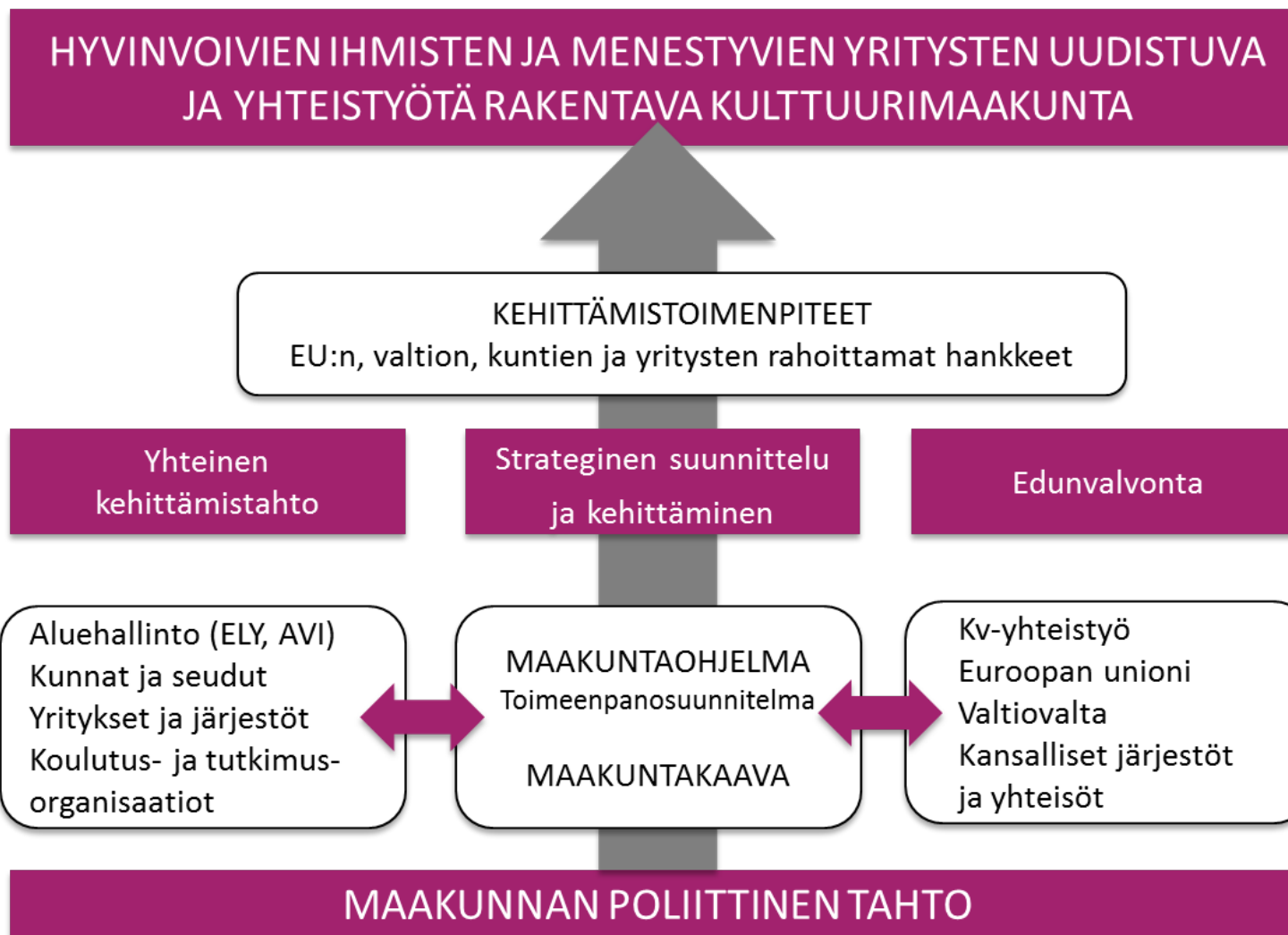
Liitto ohjaa Etelä-Pohjanmaan yhteisen kehittämistahdon muodostamista. Se kokoaa ja sovittaa yhteen maakunnan tavoitteet ja kehittämisenäkemykset sekä työskentelee niiden toteutumiseksi. Liiton toiminta-alueen tavoitteita linjataan maakuntakaavassa ja maakuntaohjelmassa sekä muissa liiton valmistelemissa asiakirjoissa.

Missionsa mukaisesti liitto kehittää maakuntaa yhteistyössä jäsenkuntiensa ja muiden toimijoiden kanssa sekä vahvistaa Etelä-Pohjanmaan kansallista ja kansainvälistä kilpailukykyä ja vetovoimaisuutta. Liitto haluaa olla "maakunnan menestyksen asialla". Toiminnan perustana ovat alueella kansanvaltaisesti hyväksytyt kehittämistavoitteet ja luottamuselinten päätökset.

Maakunnan kehittämistähtoa linjaava Etelä-Pohjanmaan maakuntaohjelma 2018–2021 sisältää maakunnan mahdollisuuksiin ja tarpeisiin perustuvat kehittämisen tavoitteet, maakunnan kehittämisen kannalta keskeiset hankkeet ja toimenpiteet sekä koosteen toimeenpanoon käytettävissä olevista rahoitusresursseista vuosille 2018–2021.

Maakuntaohjelma 2018–2021 nojaa edelleen ohjelmaprosessissa vuonna 2014 linjattuun visioon vuodelle 2040. Vision mukaan Etelä-Pohjanmaa on hyvinvoivien ihmisten ja menestyvien yritysten uudistuva ja yhteistyötä rakentava kulttuurimaakunta. Etelä-Pohjanmaan liitto vie osaltaan eteenpäin kehittämistyön arvoja, joita ovat yrittäjyys, uudistumiskyky, kansainvälisyys, yhteistyö ja yhteisöllisyys sekä kestävä kehitys.

Maakunnan suunnittelujärjestelmä

1.2 Luottamushenkilöhallinto

Etelä-Pohjanmaan liiton ylintä päätösvaltaa käyttää **maakuntavaltuusto**. Maakuntavaltuutetut ja varavaltuutetut ovat kotikuntiansa kunnanvaltuutettuja. Maakuntavaltuuston kokoonpano määräytyy edellisten kuntavaalien äänijakauman perusteella. Kevään 2017 vaalien perusteella edustettuina ovat seuraavat poliittiset puolueet: Keskusta (24 jäsentä), Kokoomus (13), Sosialidemokraatit (7), Perussuomalaiset (5), Kristillisdemokraatit (3), Vihreä liitto (2), Vasemmistoliitto (1) ja Siniset (1). Maakuntavaltuusto hyväksyy maakunnan kehittämistä ohjaavat strategiset suunnitelmat ja toimenpideohjelmat sekä vuosittain liiton toiminta- ja taloussuunnitelman ja talousarvion. Maakuntavaltuusto kokoontuu 2–3 kertaa vuodessa. Uusi maakuntavaltuusto aloittaa toimintansa huhtikuun 2021 kuntavaalien jälkeen.

Tarkastuslautakuntaan kuuluu viisi jäsentä. Lautakunta vastaa liiton hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä sekä arvioi valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista. Lisäksi lautakunta valvoo, että kuntayhtymän tilintarkastus toteutetaan hyvän kunnallisen tilintarkastustavan edellyttämällä tavalla. Maakuntavaltuuston valitsema tilintarkastusyhteisö vastaa liiton hallinnon ja talouden tarkastamisesta.

Etelä-Pohjanmaan liiton **maakuntahallituksen** muodostavat maakuntavaltuuston neljäksi vuodeksi valitsemat 13 jäsentä. Maakuntahallituksen kokoonpano noudattaa vuoden 2017 kuntavaalien poliittista äänijakaumaa maakunnassa ja tasa-arvolakia. Hallituspaikat jakautuvat puolueiden kesken seuraavasti: Keskusta (7), Kokoomus (3), Sosialidemokraatit (2) ja Siniset (1). Maakuntavaltuuston puheenjohtajisto osallistuu maakuntahallituksen kokouksiin. Lisäksi maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) puheenjohtajalle on myönnetty läsnäolo- ja puheoikeus maakuntahallituksen kokouksiin vuonna 2021 päättyvällä valtuustokaudella. Kuntavaalien 2021 tulosten pohjalta muodostettu maakuntavaltuusto valitsee uuden maakuntahallituksen syksyyn mennessä.

Maakuntahallitus valvoo kuntayhtymän etua, edustaa kuntayhtymää ja tekee sen puolesta sopimukset. Maakuntahallitus valmistelee ja tekee esitykset maakuntavaltuustolle keskeisistä strategisista asiakirjoista ja suunnitelmista, liiton toiminta- ja taloussuunnitelmasta sekä muista valtuustokäsittelyyn menevistä asioista. Lisäksi maakuntahallitus vastaa valtuuston päätösten täytäntöönpanosta. Kokouksia se pitää noin kerran kuukaudessa.

Liiton muista pysyvistä toimielimistä päättää valtuusto.

Kulttuurilautakuntaan kuuluu 13 jäsentä. Lisäksi maakuntahallituksen puheenjohtajalla ja maakuntajohtajalla on läsnäolo-oikeus kokouksissa. Kulttuurilautakunta vastaa kulttuuritehtävääalueen poliittisesta ohjauksesta. Uuden kulttuurin kehittämisen toimintamallin mukaan kulttuurilautakunnan toiminta jatkuu vuoden 2021 huhtikuun kuntavaaleihin saakka, minkä jälkeen kulttuuritehtävien poliittisesta ohjauksesta vastaa maakuntahallitus liiton muiden tehtävien tapaan.

MYR on liiton johdolla toimiva maakunnallinen yhteistyöelin. Maakunnan yhteistyöryhmästä säädetään laissa alueiden kehittämisestä ja rakenerahastotoiminnan hallinnoinnista (7/2014). MYR:n tehtävänä on alueen kehittämiseen vaikuttavien suunnitelmien ja sopimusten sekä kansallisten ja Euroopan unionin osarahoittamien ohjelmien toimeenpanon yhteensovittaminen. MYR on yhteistyöelin, jossa ovat edustettuina alueen kunnat ja maakunnan liitto, ohjelmia rahoittavat tai muutoin MYR:n tehtävien kannalta merkittävät valtionhallinnon edustajat sekä alueen kehittämisen kannalta keskeiset muut tahot. MYR:llä on viranomaisten edustajista koostuva sihteeristö.

Muita liiton johdolla toimivia työryhmiä ovat muun muassa **maakunnallinen liikennejärjestelmätyöryhmä**, jonka tehtävänä on ohjata ja seurata liikennejärjestelmäsuunnitelman (LJS) toteuttamista. **Tulevaisuusryhmä** puolestaan koostuu kuntien, valtion, elinkeinoelämän sekä tutkimus- ja koulutussektorin edustajista. Se seuraa ja analysoi alueellisia kehitysnäkymiä sekä antaa syötteitä viranomaisten ja kehittäjien strategiaprosesseihin ja suunnittelutyöhön. **Pk-neuvottelukunta** välittää elinkeinoelämän näkemyksiä aluekehitys-ohjelmien toteuttamiseen ja ylläpitää maakuntatason yhteyksiä yritysten ja julkisen sektorin välillä. Neuvottelukunnassa ovat edustettuina liiton luottamushenkilöiden lisäksi Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät, Kauppakamari, ELY-keskus ja MTK.

1.3 Liiton toimisto

Liiton toimisto toimii luottamushenkilöhallinnon alaisuudessa maakuntajohtajan johdolla. Liiton ydintehtävät jakautuvat seuraaviin kokonaisuuksiin:

Aluekehitys

Kehittäminen ja rahoitus

Kulttuuri

Maakuntasuunnittelu

Alueiden käyttö ja liikenne

Kansainvälistyminen

Hallinto

Talous- ja henkilöstöhallinto

Asiakirjahallinto

Tietohallinto

Yleishallinto ja päätöksenteko

Johtaminen ja strateginen yhteistyö

Tietotuotanto

Viestintä

Edunvalvonta

Toimiston johtoryhmän muodostavat eri kokonaisuuksien johtajat sekä johdon assistenttina toimiva hallintosuunnittelija ja viestintäpäällikkö. Etelä-Pohjanmaan liiton toimistossa työskentelee yhteensä 28 henkilöä (13.8.2020), joista 23 on vakinaisessa virka- tai työsuhteessa ja 5 on määräaikaisia. Henkilöstö tekee työtään maakuntavaltuuston ja -hallituksen linjausten mukaisesti. Liitossa noudatetaan tasavertaista henkilöstöpolitiikkaa. Toiminnan tavoitteita ja ajankohtaisia asioita käydään läpi koko henkilöstön kesken kuukausittain henkilöstökokouksissa ja kahdesti vuodessa suunnittelupäivissä. Lisäksi tehtäväalueet pitävät säännöllisesti omia palaveriaan.

Henkilöstön koulutusta suunnataan erityisesti liiton tehtävien edellyttämään osaamiseen. Henkilöstön työssäjaksamista edesautetaan monipuolisella tyky-toiminnalla ja muilla toimenpiteillä. Työnantaja tukee henkilöstön omatoimista liikunta- ja

kulttuuriharrastusta tarjoamalla tyky-seteleitä työkyvyn ylläpitämiseksi ja työviihtyvyyden lisäämiseksi sekä jatkamalla kuntoremonttitoimintaa. Työhyvinvoinnin edistämiseksi toimitaan henkilöstösuunnitelman linjausten ja työterveyshuollon toimintasuunnitelman mukaisesti.

1.3.1 Aluekehitys

1.3.1.1 Kehittäminen ja rahoitus

Elinvoiman ja osaamisen edistäminen

Aluekehityksen tehtäväalueella huolehditaan strategisesta aluekehittämisen suunnittelusta ja siihen liittyvien lakisääteisten asiakirjojen laadinnasta, toteutuksesta ja seurannasta. Vuonna 2021 käynnissä ovat niin pitkän aikavälin maakuntasuunnitelman 2050 kuin keskipitkän aikavälin maakuntaohjelman 2022–2025 laadinta. Samassa prosessissa valmistellaan Älykkään erikoistumisen strategia. Asiakirjat on tarkoitus hyväksyä vuoden 2021 loppuun mennessä.

Strategisen suunnittelun kokonaisuuteen kuuluu myös voimassa olevan maakuntaohjelman toteutumisen seurantaan liittyvä raportointi. Vuosi 2021 on maakuntaohjelman 2018–2021 viimeinen toimeenpanovuosi. Aluekehittämisen tehtäväalue toimii elinvoiman ja osaamisen edistämistehtävissä ennen muuta toimintojen mahdollistajana ja aktivoijana, toimintaedellytysten luojana.

Etelä-Pohjanmaan liitto on merkittävä alueellisen tiedon tuottaja ja tulkitsija. Maakunnallista tulevaisuustyötä hyödynnetään alueen kehittämisessä, päätöksenteossa ja edunvalvonnassa. Tulevaisuustyössä valitaan vuosittain muutama tarkemmin tarkasteltava ilmiö, joista tuotetaan aineistoa, herätetään keskustelua ja järjestetään tilaisuuksia. Olennainen osa tulevaisuustyöstä liittyy osaamisen ennakkointiin, jossa liitto taustoittaa maakunnallisia tarpeita.

Aluekehittämisen tehtäväalueella on valmisteluvastuu maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) ja sen sihteeristön toiminnoissa. MYR käsittelee maakunnalliset, merkittävät strategiat ja suurimmat alueelliset rakennerahastohankkeet. Lisäksi tehtäväalueella organisoitetaan maakuntasuunnitelman ja -ohjelman työryhmien, maakunnallisen tulevaisuustyön ja PK-neuvottelukunnan toimintoja sekä osallistutaan muun muassa kasvuyrittäjyysfoorumin, omistajanvaihdosfoorumin ja useiden muiden toimialakohtaisten yhteistyöfoorumeiden toimintaan.

Hankerahoitus (EU:n alue- ja rakennepolitiikan rahastot, kansallinen rahoitus)

Vuosi 2021 on Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen 2021–2027 valmisteluaikaa ja toimeenpanon aloittamista. Uudella ohjelmakaudella 2021–2027 Etelä-Pohjanmaan liiton osalta ennakoidaan rahoitusvälineiksi EAKR-rahoitusta ja JTF (oikeudenmukaisen siirtymän rahasto) -rahoitusta. Näiden välineiden osalta valmistaudutaan rahoituksen tehokkaaseen kohdentamiseen Etelä-Pohjanmaalle. Tähän liittyy mm. alueellisen JTF-suunnitelman valmistelutyö. EU-ohjelmavalmistelu pitää sisällään edunvalvontaa rahoituksen kohdentumisesta, ohjelmien sisällöllistä valmistelua sekä hallinto- ja lakivalmistelua. Lisäksi valmistaudutaan ottamaan haltuun välittävän toimielimen tehtävät uudella ohjelmakaudella.

Vuonna 2021 Etelä-Pohjanmaan liitolla on käytettävissään pieni määrä vanhan rakennerahasto-ohjelman EAKR-rahoitusta yleisiin kehittämishankkeisiin. Lisäksi maakunnille tulee myönnettäväksi jonkin verran Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen - määrärahaa, jolla tuetaan maakuntien omaehtoista kehittämistä. Syksyllä 2020 suunnitellaan EU:n ja kansallisella tasolla elpymisvälineitä koronakriisistä selviytymiseen. Myös näitä rahoja pyritään saamaan käyttöön Etelä-Pohjanmaalle sekä kohdentamaan vuonna 2021 niitä tehokkaasti. Rahoitusta suunnataan maakuntaohjelmassa tehtyjen valintojen mukaisesti.

Elinvoiman tehtäväalueelle kuuluvat hanketoimijoiden aktivointi, hankehakujen valmistelu, rahoituspäätösten valmistelu sekä hankkeiden ohjaus ja seuranta. Vanhan ohjelmakauden osalta EAKR-rahoitus- ja maksatuspäätökset tehdään koordinoivana liittona toimivassa Pirkanmaan liitossa. Uuden ohjelmakauden osalta toimivaltainen viranomainen on koko rahoitus- ja maksatusprosessissa Etelä-Pohjanmaan liitto, mikäli se saa välittävän toimielimen roolin. Etelä-Pohjanmaan liitto toimii rahoittajaviranomaisena myös kansalliselle SEUTUAIKO-kokonaisuudelle.

1.3.1.2 Kulttuuri

Kulttuurin kehittäminen ja yhteistyö

Kulttuurin tehtäväalueella tehdään töitä erityisesti kuntien kulttuuritoimintalain tavoitteiden toteuttamiseksi alueen kunnissa. Kehittämisen keskiössä ovat taiteen ja kulttuurin alueellinen saatavuus ja saavutettavuus sekä kulttuurin hyvinvointivaikutusten edistäminen. Tärkeässä roolissa ovat myös kulttuuriperinnön monipuolisen käytön edistäminen ja tunnettuuden lisääminen.

Asetettujen tavoitteiden toteutumista edistetään muun muassa vahvalla viestinnällä, toimijoiden kouluttamisella, kulttuurin rahoitusmahdollisuuksista tiedottamalla sekä kulttuuritoimijoiden toimintaedellytysten tukemisella.

Vuoden 2021 yhtenä tärkeimpänä toimenpiteenä on kulttuurin tehtäväalueen uuden toimintamallin suunnittelu sekä toteutus. Ensimmäistä kertaa järjestettävä kulttuurifoorumi sekä kulttuurin teemalliset verkostotilaisuudet tukevat kulttuurin alueellista ja valtakunnallista yhteistyötä.

Kulttuurin vastuualueella toteutetaan myös opetus- ja kulttuuriministeriön liitolle sekä Seinäjoen kaupungille yhteisesti osoittamaa kulttuurin alueellista kehittämistehtävää. Alueellisella kehittämistehtävällä vahvistetaan kuntien kulttuuritoimintaa sekä luodaan maakuntaan alueellinen taiteen ja kulttuurin välittäjätoimintamalli. Lisäksi tehtäväalueella toteutetaan ja valmistellaan muita mahdollisia maakunnallisia ja kansainvälisiä kulttuurihankkeita.

1.3.2 Maakuntasuunnittelu

1.3.2.1 Alueiden käyttö ja liikenne

Alueiden käyttö ja liikenne -tehtäväalue vastaa osaltaan maakunnan elinvoimaisen aluerakenteen ja ympäristön kehityksestä. Tavoitteeseen pyritään muun muassa laatimalla ja ylläpitämällä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia maakuntakaavoja sekä edistämällä niiden toteuttamista. Lisäksi tehtäväalue vastaa maakunnallisesta liikennejärjestelmätyöstä.

Vuonna 2021 tavoitteena on käynnistää Etelä-Pohjanmaan kokonismaakuntakaavan uudistaminen. Maakuntakaavaa tullaan kehittämään aiempaa strategisempaan suuntaan ottaen huomioon tuleva maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) uudistus, kuntien ja muiden sidosryhmien tarpeet sekä ilmastonäkökulma. Maakuntakaavaprosessi sidotaan maakuntavaltuuston toimikausiin siten, että tulevaisuudessa kaavaa uudistetaan tarvittavilta osin valtuustokausittain.

Toimintavuoden aikana maakuntakaava-aineistot sisältävää kartta- ja paikkatietopalvelua kehitetään ja sen tunnettuutta lisätään kohderyhmänä erityisesti kuntakaavoittajat, konsultit ja hankekehittäjät. Valmisteilla olevaan MRL-kokonaisuudistukseen pyritään

vaikuttamaan toimimalla aktiivisesti lakia valmistelevissa elimissä. Tehtäväalue ylläpitää maakunnan kuntakaavoittajien ja rakennusvalvojien aktiivista verkostoitumista ja tiedonvaihtoa.

Ympäristön osalta suurimmat haasteet liittyvät ilmastonmuutokseen ja luonnon monimuotoisuuden köyhtymiseen. Etelä-Pohjanmaan energia- ja ilmastostrategia on valmistunut vuonna 2014. Kasvihuonekaasutase on laskettu vuodelle 2010. Asiakirjat ovat vanhentuneet ja niiden käyttöarvo heikentynyt. Ilmastonmuutoksen torjunta ja siihen sopeutuminen vaativat myös Etelä-Pohjanmaalta entistä enemmän huomiota. Lisäksi energiasektorilla on viimeisen vuosikymmenen aikana tapahtunut merkittävää kehitystä. Strategia uudistetaan toimintavuoden aikana **maakunnalliseksi ilmastotiekartaksi**. Luonto- ja kulttuuriympäristöjen kehittämisessä toimimme aktiivisesti maakunnallisissa verkostoissa.

Liikennejärjestelmät

Maakunnan sisäisen ja ulkoisen saavutettavuuden kehittäminen ympäristön ja ilmaston kannalta kestävästi on Etelä-Pohjanmaan liikennejärjestelmätyn ydintä. Liikennejärjestelmällä huolehditaan niin ihmisten hyvinvoinnista kuin elinkeinoelämän kilpailukyvyistä. Liikennejärjestelmien kehittämisessä panostetaan Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen, kolmen pohjalaismaakunnan ja Länsi-Suomen maakuntien väliseen yhteistyöhön.

Toimintavuoden aikana korostuu tuoreen Etelä-Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman (LJS) toimeenpano. Vuoden aikana rakennetaan kokonaisuus, jossa maakunnallinen, valmistumassa oleva kansallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma ja Länsi-Suomen yhteinen liikennestrategia muodostavat monitasoisen rakenteen. Tulevien investointien suunnitteluvalmiuden kohottaminen on toiminnan painopisteessä.

Tärkeimpänä painoituksena ilmastonäkökulmasta on panostettava edelleen raideliikenteen kehittämiseen kaikilla maakunnan rataosuuksilla. Tämä edellyttää jo päätettyjen investointien lisäksi niin raitinfraktuurin, asema-alueiden kuin uusien raideliikenteen toimintamallien kehittämistä.

Toimintavuoden aikana liikenteen edunvalvonnassa painotetaan liikennejärjestelmäsuunnitelmassa määriteltyjä kärkihankkeita. Pääradan kehittämisen osalta TEN-T ydinverkkokäytävän laajennuksen tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntäminen on

ensiarvoisen tärkeää. Valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan sekä muuhun kansalliseen päätöksentekoon vaikuttamisessa jatketaan uudenlaisen tietotuotannon ja vaikuttajaviestinnän hyödyntämistä.

Tehtäväalueella edistetään laajakaistaverkoston rakentamista maakunnassa.

1.3.2.2 Kansainvälinen yhteistyö

Kansainvälistymisen tehtäväalue toimii yhteistyössä muiden tehtäväalueiden kanssa. Se kokoaa yhteen maakunnan toimijoita ja kuntia sekä tukee niiden kansainvälistymistä. Etelä-Pohjanmaan liiton strategian toimintaa luonnehtivat käsitteet elinvoima ja kestävyys ovat lähtökohtina myös kansainvälistymisen tehtäväalueen työlle.

Vuoden 2021 aikana tärkein kansainvälisyyteen liittyvä asiakokonaisuus on Euroopan unionin ohjelmakauden 2021–2027 toimeenpanon käynnistäminen maakunnassa. Informaatiotilaisuuksien ja rahoitushakuneuvonnan lisäksi toimijoille järjestetään kansainvälinen projektiosaaja -koulutus yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Yleistä Euroopan unionia koskevaa tiedotustehtävää hoitaa Etelä-Pohjanmaan liitossa toimiva Europe Direct -tiedotuspiste. Sen toiminta jatkuu, mikäli vuoden 2021 aikana myönnetään rahoitus uudelle kaudelle.

Kansainvälistymisen toimintaohjelman jalkautus etenee yhteistyössä kuntien ja yrityspalvelu- ja asiantuntijaorganisaatioiden kanssa uuden ohjelmakauden mahdollisuuksia ja resursseja hyödyntäen. Etelä-Pohjanmaan liitto toteuttaa edelleen neljää kansainvälistä Interreg Europe -hanketta. Kansainvälinen yhteistyö jatkuu verkostoissa, kuten e-Health for Regions (terveysteknologia), ERNACT (digitalisaatio), ERIAFF (agro- ja biotalous), WFEO (Länsi-Suomen Eurooppa-toimisto), uusi Interreg SweFiNo -ohjelma (mahdollinen tiedotuspiste, koordinaatioryhmä), AER (alueiden välinen yhteistyö) sekä ystävyysalueilla (Louth Irlannissa, Schleswig-Holstein Saksassa, Pannon Unkarissa ja Kujawsko-Pomorskie Puolassa).

Kansainvälinen hankerahoitus ja -toiminta

Etelä-Pohjanmaan liitto on sitoutunut toteuttamaan vuonna 2021 seuraavia kansainvälisiä hankkeita:

CLAY (*Cross Sector support for Innovative and Competitive Artistic Ceramic SMEs*; Interreg Europe): edistetään taidekeramiikan ja luovien alojen tuotantoprosessien uudistumista, muotoilua sekä markkinointia, myyntiä ja kansainvälistymistä.

FINCH (*Financing impact on regional development of cultural heritage valorisation*; Interreg Europe): kehitetään kulttuuriperinnön suojeluun, hallintaan ja hyödyntämiseen liittyen kevyitä rahoitusinstrumentteja sekä -ratkaisuja, jotka aktivoivat yksityissektoria kehittämään public-private -kumppanuuksia.

INTENCIVE (*INnovation and Technology ENhancing Customer Oriented Health SerVICes*; Interreg Europe): edistetään uusien, asiakaslähtöisten terveysteknologioiden ja palveluprosessien syntymistä harvaanasutuilla ja maaseutualueilla terveysteknologiaa hyödyntäen.

FRIDGE (*Development of food industry SME competitiveness for better potentials in growth*; Interreg Europe); parannetaan ruokalan pienten ja keskisuurten yritysten kilpailukykyä ja edistetään niiden kasvua.

EU-tietokeskuksen (Europe Direct) tehtävänä on tiedottaa Euroopan unioniin liittyvistä asioista paikallisesti (EU-rahoitus ja kansainvälistyminen). Tiedottamistyötä tehdään tapahtumissa, artikkeleita kirjoittamalla, Facebookissa ja nettisivuilla tiedottamalla sekä EU-uutiskirjeellä.

1.3.3 Hallintopalvelut

Etelä-Pohjanmaan liiton hallintopalvelujen vastuualue tuottaa talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut, vastaa asiakirjahallinnosta ja kirjaamon toiminnasta sekä huolehtii liiton tietohallinnosta ja siihen liittyvistä tukipalveluista. Liiton päätöksentekoon ja johtamiseen liittyvät kokoushallinnolliset tehtävät ovat myös oleellinen osa hallinnon tehtäväkokonaisuutta.

Hallinnon tehtäväalue ylläpitää ja kehittää tukitoimintoja, jotka mahdollistavat liiton lakisääteisten tehtävien tehokkaan hoitamisen. Tavoitteena on myös valvoa tiedonhallinnan ja talouden riskejä sekä edistää henkilöstön terveyttä, hyvinvointia ja tasa-arvoa.

Palvelut tuotetaan pääosin omana työnä käyttäen apuna ostopalveluja. Merkittävin ulkopuolelta hankittava kokonaisuus ovat talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut, jotka ostetaan Seinäjoen kaupungilta. Tämä tuo merkittäviä taloudellisia säästöjä, tuo varmuutta toiminnan jatkuvuuteen ja lisää asiantuntemusta. Järjestely mahdollistaa myös hallinnon oman henkilökunnan tehokkaamman käytön liiton muun henkilöstön tukitoimintaan.

Tietohallinnossa käytetään ulkopuolista toimijaa tukemaan liiton jokapäiväistä työtä. Tavoitteena on turvata toimivat ja tehokkaat rutiinit sekä valmiudet vastata uusiin tietohallinnon vaatimuksiin.

1.3.4 Johtaminen ja strateginen yhteistyö

1.3.4.1 Edunvalvonta

Liiton edunvalvontaa tehdään laaja-alaisessa yhteistyössä ja sen kärkiä tarkistetaan säännöllisin väliajoin erilaisten ohjelmien valmistelun myötä sekä maakunnan ja sen sidosryhmien tarpeiden mukaan. Strategisten edunvalvontatavoitteiden listaa ja siinä olevien tavoitteiden toteutumista käsitellään maakuntahallituksessa 2–3 kertaa vuodessa. Alueen edunvalvontaa pyritään jatkuvasti vahvistamaan maakunnalle tärkeiden päämäärien saavuttamiseksi.

Liiton työntekijät ja luottamushenkilöt pitävät tiivistä ja monipuolisesti yhteyttä alueensa kansanedustajiin sekä päätöksiä valmisteleviin virkamiehiin. Työhön sisältyy vaikuttamista eduskunnassa ja ministeriössä, Euroopan unionin tasolla sekä kansainvälisillä foorumeilla. Edunvalvonnassa on keskeistä jatkuva vuoropuhelu ja yhteistoiminta liiton luottamushenkilöiden, jäsenkuntien ja eri sidosryhmien kanssa.

1.3.4.2 Viestintä

Liiton viestinnässä keskeistä on tukea organisaation omalle toiminnalleen asettamia tavoitteita viestinnän keinoin. Perusviestintään kuuluvat päätöksenteosta ja liiton toiminnasta kertovat tiedotteet ja uutiskirjeet. Sosiaalinen media (Facebook, Twitter, Youtube, Instagram ja Kynäällyjä-blogi) tukee ja täydentää osaltaan muuta viestintää.

Viestinnässä painotetaan vuonna 2021 erityisesti vastaamista saavutettavuusdirektiivin vaatimuksiin. Etelä-Pohjanmaan liiton verkkopalvelut ja verkossa julkaistava materiaali saatetaan vuoden 2021 aikana vaatimukset täyttävään muotoon niin teknisesti kuin sisällöllisestikin. Tavoitteena on, että viestintäsisällöt ovat aikaisempaa selkeäkielisempiä ja että henkilöstö ymmärtää saavutettavuusdirektiivin vaatimukset omassa työssään sekä osaa tuottaa sisältöjä sen mukaisesti.

Edunvalvontaan liittyvää viestintää tehdään yhä organisoidummin ja suunnitelmallisemmin. Yhteistyötä edunvalvontaviestinnässä tehdään tiiviisti myös muiden maakuntien liittojen kanssa.

1.3.4.1 Tietotuotanto

Liiton tietotuotannon tehtävänä on tuottaa liiton ja sen keskeisten sidosryhmien (esim. kunnat, kuntien ja liiton luottamushenkilöt, kuntien virkamiesjohto, tiedotusvälineet, hankkeet) toimintaa tukevaa tilasto- ja muuta aineistoa. Tätä varten liitto ylläpitää verkkosivujensa yhteydessä olevaa tilasto- ja ennakkointitietosivustoa ja toimittaa erillisiin toimeksiantoihin ja tiedusteluihin perustuvaa aineistoa eri sidosryhmille.

Liiton verkkosivu-uudistuksen yhteydessä liiton tilasto- ja ennakkointisivusto tullaan uudistamaan loppuvuonna 2020 ja alkuvuonna 2021.

2. STRATEGISET TAVOITTEET

Liitto on määrittänyt talousarviovuodelle 2021 alla olevat strategiset tavoitteet, joiden toteutumisesta raportoidaan sekä maakuntavaltuustolle että -hallitukselle.

1) Tavoite: Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen järkevä käynnistäminen

Mittari / seurantatapa 2021:

- Ohjelmakausien taitekohdan mahdollisimman sujuva siirtymä: vanhan ohjelmakauden tehokas loppuunsaattaminen ja uuden ohjelmakauden toimiva käynnistäminen
- Elpymisvälineiden tehokas hyödyntäminen
- Välittävän toimielimen roolin haltuunotto
- Maakunnallisen hankevalmisteluprosessin käynnistys

2) Tavoite: Maakuntasuunnitelman ja -ohjelman sekä älykkään erikoistumisen strategian valmistuminen

Mittari / seurantatapa 2021:

- Maakunnalliset kehittämistarpeet huomioivat asiakirjat
- Laaja osallistavuus ja sidosryhmätyö
- Jatkuva ennakointi ja ajantasainen tilannekuva
- Vaikuttavat aluekehittämiskeskustelut valtion kanssa

3) Tavoite: Kulttuurin uuden toimintamallin sujuva käynnistäminen

Mittari / seurantatapa 2021

- Maakunnallisen kulttuurifoorumin toteuttaminen
- Kulttuurin verkostoitumistilaisuuksien järjestäminen (3 tilaisuutta)
- Tiivis yhteydenpito maakunnan kulttuuritoimijoiden ja kuntien kanssa

4) Tavoite: Maakunnallisen kulttuuristrategian toimeenpano

Mittari / seurantatapa 2021

- Käynnistetyt toimenpiteet ja hankkeet

5) Tavoite: Kokonaismaakuntakaavan uudistamisen käynnistäminen

Mittari / seurantatapa 2021

- Maakuntavaltuuston päätös kaavan vireilletulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville panosta

6) Tavoite: Maakunnallisen ilmastotiekartan valmistuminen

Mittari / seurantatapa 2021

- Tiekartan hyväksyminen maakuntahallituksessa

7) Tavoite: Maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman toimeenpano

Mittari / seurantatapa 2021

- Maakunnassa käynnistyvät uudet raide- ja tieverkon kehittämissuunnitelmat
- Liikenneverkon ja liikennejärjestelmän käynnistetyt toimenpiteet ja hankkeet

8) Tavoite: Euroopan unionin uuden ohjelmakauden kansainvälisen toiminnan käynnistäminen Etelä-Pohjanmaalla

Mittari / seurantatapa 2021

- Järjestettyjen uutta ohjelmakautta koskevien informaatiotilaisuuksien ja niiden osallistujien määrä
- Järjestettyjen koulutustilaisuuksien ja niiden osallistujien määrä
- Uuden ohjelmakauden resursseilla rahoitettujen kehittämishankkeiden määrä

9) Tavoite: Etelä-Pohjanmaan kansainvälistymisen toimintaohjelman jalkauttaminen toimijakentälle ja toimenpiteiden käynnistymisen tukeminen

Mittari / seurantatapa 2021

- Ohjelmassa kuvattujen toimenpiteiden määrällinen toteutuminen (esim. käynnistyneet hankkeet)

10) Liiton edunvalvonnan vahvistaminen

Mittari / seurantatapa 2021:

- Uusien luottamushenkilöiden osallistaminen liiton edunvalvontatyöhön
- Liiton edunvalvontatoimenpiteiden ja niitä koskevan viestinnän säännöllinen tarkastelu sisäisessä edunvalvontatiimissä
- Tavoitteiden päivittäminen sekä niiden toteutumisen seuranta ja raportointi maakuntahallituksen kokouksissa 2–3 kertaa vuodessa
- Liiton tilasto- ja ennakointisivuston uudistaminen

11) Tavoite: Saavutettavuusdirektiivin vaatimukseen vastaaminen

Mittari / seurantatapa 2021

- Liiton verkkopalvelut ja verkossa julkaistava materiaali saatetaan vuoden 2021 aikana saavutettavuusdirektiivin vaatimukset täyttävään muotoon
- Viestintäsisällöt ovat aikaisempaa selkeäkielisempiä ja henkilöstö ymmärtää saavutettavuusdirektiivin vaatimukset omassa työssään sekä osaa tuottaa sisältöjä sen mukaisesti

3. TALOUSARVIO VUODELLE 2021 SEKÄ TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2022–2023

3.1 Yleisperustelut ja sitovuustaso

Kuntalain mukaan kuntayhtymän toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota, johon on sisällytettävä käyttöta-
lous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto. Talousarvio on osa
Etelä-Pohjanmaan liiton toiminta- ja taloussuunnitelmaa, jossa esitetään lisäksi toiminnalliset tavoitteet sekä niiden toteuttamiseksi
osoitetut henkilöstö- ja talousresurssit talousarviovuodelle.

Etelä-Pohjanmaan liiton talousarvio- ja toimintasuunnitelmaehdotus vuosille 2021–2023 sitoo talousarviovuoden 2021 osalta maa-
kuntavaltuustoa toimintatulojen ja -menojen tasolla. Maakuntahallitus päättää talousarvion käyttösunnitelmasta alamomenteittain
sen jälkeen, kun maakuntavaltuusto on talousarvion hyväksynyt. Talousarvioehdotus ei sisällä investointeja, joten investointiosaa ei
esitetä.

3.2 Käyttötalouden kuvaus

Käyttötalouden toimintatuloista jäsenkuntien maksuosuudet vuonna 2021 ovat yhteensä 2 800 135 euroa. Summa säilyy vuoden 2020 tasolla. Jäsenkuntakohtaiset maksuosuudet määräytyvät verovuoden 2019 kunnallis-, yhteisö- ja kiinteistöverokertymien suhteen mukaisesti. Taloussuunnitelmavuosina 2022 ja 2023 kuntien maksuosuuksien on suunniteltu pysyvän samalla tasolla, mutta kuntaosuuksia tarkastellaan vuosittain talousarvioprosessin yhteydessä.

3.3 Talousarviotaulukot

3.3.1 Tuloslaskelma

	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatulot	3 136 272	3 065 735	3 115 735
Myyntitulot	2 800 735	2 800 735	2 800 735
Maksutulot	0		
Tuet ja avustukset	326 899	250 000	300 000
Muut toimintatulot	8 638	15 000	15 000
Toimintamenot	3 355 918	3 274 500	3 324 500
Henkilöstömenot	1 901 106	1 910 000	1 910 000
Palvelujen ostot	1 056 612	1 000 000	1 050 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	42 200	40 000	40 000
Muut toimintamenot	356 000	324 500	324 500
Toimintakate	-219 646	-208 765	-208 765
Rahoitustulot ja -menot	1 000	1 000	1 000
Korkotulot	1 000	1 000	1 000
Muut rahoitustulot			
Korkomenot			
Muut rahoitusmenot			
Vuosikate	-218 646	-207 765	-207 765
Poistot ja arvonalentumiset			
Sumu-poistot			
Arvonalentumiset			
Satunnaiset erät			
Satunnaiset tulot			
Satunnaiset menot			
Tilikauden tulos	-218 646	-207 765	-207 765
Rahastojen lisäys(-) tai vähennys (+)			
Tilikauden yli-/alijäämä	-218 646	-207 765	-207 765
Kertynyt yli-/alijäämä	1 384 404	1 176 639	968 874

3.3.2 Investointiosa

Talousarvio vuodelle 2021 ja taloussuunnitelma vuosille 2022 ja 2023 eivät sisällä investointeja, joten investointiosaa ei laadita.

3.3.3 Rahoitusosa

VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA	TAE 2021	TS 2022	TS 2023
Tulorahoitus	-218 646	-207 765	-207 765
Vuosikate	-218 646	-207 765	-207 765
Satunnaiset erät			
Tulorahoituksen korjauserät			
Investoinnit	0	0	0
Käyttöomaisuusinvestoinnit			
Rahoitusosuudet investointeihin			
Käyttöomaisuuden myyntitulot			
Käyttöomaisuuden vars. myyntitulot			
Käyttöomaisuuden vars. myyntivoitot/-tappiot			
NETTOKASSAVIRTA	-218 646	-207 765	-207 765

4. JÄSENKUNTIEN MAKSUOSUUDET

JÄSENKUNTIEN MAKSUOSUUDET 2021/ PERUSTEENA KUNTIEN TILITETYT VEROTULOT VUODELTA 2019

KUNTA	VEROTULOT 2019				Asuink. Maksu	Maksuosuus ilman asuink. maksua	MAKSUOSUUS 2021 (yht.)	MAKSUOSUUS 2020 (yht.)	MUUTOS	
	Kunnallis verot	Yhteisö verot	Kiinteistö verot	Yhteensä					€	%
ALAJÄRVI	25 527 754	1 997 646	2 145 226	29 670 626		117 475,02	117 475,02	121 680,63	-4 205,61	-3,46
ALAVUS	29 760 065	2 543 618	2 796 830	35 100 513	2 368,00	138 973,59	141 341,59	146 215,14	-4 873,55	-3,33
EVIJÄRVI	6 816 066	562 903	765 195	8 144 164		32 245,22	32 245,22	33 585,49	-1 340,28	-3,99
ILMAJOKI	37 211 880	1 593 894	2 694 800	41 500 574	2 160,00	164 313,37	166 473,37	169 265,40	-2 792,03	-1,65
ISOJOKI	5 135 971	647 331	456 996	6 240 298		24 707,23	24 707,23	25 993,26	-1 286,02	-4,95
ISOKYRÖ	13 855 549	618 246	922 740	15 396 535		60 959,56	60 959,56			
KARIJOKI	3 453 866	274 889	274 694	4 003 449		15 850,87	15 850,87	16 980,33	-1 129,46	-6,65
KAUHAJOKI	38 242 051	3 842 556	3 600 686	45 685 293		180 881,95	180 881,95	187 490,15	-6 608,20	-3,52
KAUHAVA	47 019 908	3 173 106	4 039 665	54 232 679	2 420,00	214 723,64	217 143,64	221 678,47	-4 534,83	-2,05
KUORTANE	9 642 796	702 470	825 122	11 170 388		44 226,96	44 226,96	45 377,83	-1 150,88	-2,54
KURIKKA	57 951 140	3 356 016	4 546 805	65 853 961		260 735,83	260 735,83	270 355,91	-9 620,08	-3,56
LAPPAJÄRVI	8 194 711	626 979	969 279	9 790 969		38 765,42	38 765,42	39 241,85	-476,43	-1,21
LAPUA	45 183 228	2 264 232	3 049 937	50 497 397	8 123,00	199 934,53	208 057,53	208 974,00	-916,47	-0,44
SEINÄJOKI	220 834 376	14 687 422	25 920 192	261 441 990	42 614,00	1 035 128,23	1 077 742,23	1 092 614,65	-14 872,42	-1,36
SOINI	4 962 271	590 039	587 558	6 139 868		24 309,60	24 309,60	24 406,37	-96,76	-0,40
TEUVA	14 691 198	908 233	1 118 890	16 718 321		66 192,91	66 192,91	66 519,92	-327,01	-0,49
VIMPELI	9 040 195	584 430	815 434	10 440 059		41 335,36	41 335,36	43 380,02	-2 044,65	-4,71
ÄHTÄRI	17 160 332	1 367 066	2 105 195	20 632 593		81 690,70	81 690,70	86 375,58	-4 684,88	-5,42
YHTEENSÄ	594 683 357	40 341 076	57 635 244	692 659 677	57 685,00	2 742 450,00	2 800 135	2 800 135,00		0,00

Lähde : Verohallinto veronsaajien palvelu

[WWW.EPLITTO.FI](http://www.eplitto.fi)